tininkų veiklos pėdsakai. Ploto ŠV dalyje rasti metalų lydymo krosnelių – perdegusių sienelių fragmentai, gargažių, šlako bei išsilydžiusių žalvarinių ruošinių ar atraižų. Šie radiniai sietini su amatininkais–juvelyrais. Tuo pačiu laikotarpiu šiame sklype dirbo visai kitos pakraipos amatininkai – kalkių išdegėjai. Ploto PR dalyje rasta jų naudota degimo krosnis. 5,5 m ilgio bei 2,8 m pločio krosnis orientuota V–R kryptimi. Kalkių degimo krosnis buvo įkasta į įžemį, į 1,6 m gylį. Išlikęs sienų aukštis – 0,55 m. Sienos mūrytos iš akmenų, tvirtintos moliu. Krosnies vidus buvo išgrįstas akmenimis. Pagal paskirtį ši krosnis naudota ne vieną kartą.

Virš įžemio susiformavusiame (apie 0,1–0,2 m storio) smėlingame, šviesiai pilkos žemės sluoksnyje aptinkami įvairialaikiai radiniai. Viršutinis jo horizontas sietinas su XV a. pabaiga – XVI a. pirmąja puse. Šiuo bei vėlesniu laikotarpiu daugelyje vietų apatinis horizontas vienaip ar kitaip pažeistas žmogaus veiklos. Todėl palyginti dideliame tirtame plote kiek geriau išlikęs pirminis paviršius fiksuotas tik arčiau Vilniaus gatvės. Minėtame sluoksnyje rasta negausi keramika, datuotina XIV a. pabaiga – XV a. Tačiau reiktų atkreipti dėmesį, kad ryškus šio laikotarpio horizontas nebuvo pastebėtas.

Virš įžemio susiformavusiame sluoksnyje ankstyviausi radiniai priskirtini Rytų Lietuvos Brūkšniuotosios keramikos kultūrai. Rastos VII a. pr. Kr. – IV a. datuotinos lipdytos keramikos šukės: trys pakraštėliai bei šoneliai. Visų jų išorė bei vidus padengtas negiliomis įrėžomis, gaunamomis dar neišdegtą indą trinant žolės ar šiaudų gniūžte. Autoriaus žiniomis, šio laikotarpio radiniai Vilniaus mieste buvo rasti Gedimino kalno tyrimų metu (arch. A. Lisanka). Dalį rasto titnaginio inventoriaus galima būtų taip pat priskirti Brūkšniuotosios keramikos kultūros laikotarpiui.

ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATIONS IN VILNIUS AT GEDIMINO AV. 16/10

The area of 625 m² was investigated. The cultural layer of the 15th–20th centuries 0.4–3.3 m thick was found. Pronounced traces of craftsmen's activities from the 15th–16th centuries were found, namely, fragments of metal melting furnaces and limekilns, slags, dross and bronze slabs. Some fragments of flint finds and pottery attributable to the Corded Ware culture (7th century B.C. – 4th century A.D.).

BIRŽŲ SENOJO MIESTO VIETA, J. BIELINIO G. NR. 5

Roma SONGAILAITĖ

2001 m. spalio mėn. Biržų senojo miesto vietoje (A 518), J. Bielinio g. Nr. 5 buvo statoma pirtelė ir stoginė. Pirtelės plotas – 15 m², buvo kasami 1–1,1 m gylio, 0,3 m pločio pamatai. Nuo pirtelės buvo kasama apie 60 m ilgio ir 0,4 m pločio vandentiekio trasa į upę. Bendras žvalgomųjų archeologinių tyrimų plotas – apie 30 m².

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu nustatyta:

1. Statomos pirtelės vietoje senasis kultūrinis sluoksnis yra tik 0,3 m storio. Ja-

me rastos keramikos šukės ir geležinės kaltinės vinys datuojamos XVI–XVIII a. Įžemis prasideda 0,5 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus (H_{abs}56, 10).

2. Kastoje vandentiekio 22 m ilgio trasoje (atkarpoje A) kultūrinis sluoksnis yra 0,6–0,7 m storio. Jame rastos senų plytų griuvenėlės, keramikos šukių. 10 metre įžemis prasideda 0,7 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus (H_{abs}55,90), o 21 metre – 0,75 m gylyje (H_{abs}55,70).

3. Atkarpų A ir B susikirtimo 3 m ilgio trasoje ir atkarpos B 1–2 metruose kultūrinio sluoksnio storis yra 0,3–0,35 m. Jame rasta brokuotų Liudvikos Karolinos Radvilaitės herbinių koklių ir puoštų stilizuotu augaliniu ornamentu koklių fragmentų ir šukių. Radiniai datuojami XVII a. antrąja puse. Įžemis prasideda 0,4 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus (H_{abs}55, 80).

4. Nuo trasos B 19 iki 25 m, po juodos žemės sluoksniu, 0,25 m gylyje, prasideda supiltinės žemės sluoksniai. Nuo 25 m iki trasos pabaigos po velėna – supiltinis sluoksnis. Dabartinis žemės paviršius sukeltas apie 1,4 m. Paskutinis supiltinis žemės sluoksnis – 0,5 m storio, supiltas XX a. pabaigoje valant ežero dugną. Supiltiniuose sluoksniuose rasta keramikos, koklių šukių, datuojamų XVII–XX a.

T. Makovskio Biržų miesto graviūroje pažymėtas tankiai užstatytas kvartalas tarp Reformatų g., Širvėnos ežero pakrantės ir J. Bielinio g. praktiškai netyrinėtas. 1994 m. vykdant žvalgomuosius archeologinius tyrimus buvo iškasti keli šurfai buvusioje „apžvalgos rato“ teritorijoje, t. y. apie 100 m į V nuo kasamos vandentiekio trasos ir prie J. Bielinio g. Nr. 1. Rasto kultūrinio sluoksnio storis buvo 0,3–0,4 m su XVII a. radiniais.

BIRŽAI OLD TOWN AT J. BIELINIO STREET 5

In the construction and water supply piping site at J. Bielinio street 5 in the Biržai Old Town, the area of 30 m² was investigated. In it a cultural layer 0.3–0.7 m thick with finds typical to the 16th–18th centuries was fixed. Potsherds, tile fragments, iron studs were found.

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI TRAKŲ SENAMIESTYJE

Roma SONGAILAITĖ

2001 m. rugpjūčio–lapkričio mėn. vykdant 0,4 kW elektros tinklų rekonstrukcijos darbus Trakų senamiestyje, nekilnojamosios kultūros vertybės (u – 18) teritorijoje Karaimų–Trakų g. buvo atlikti archeologinių tyrinėjimų darbai. Darbai buvo pradėti be archeologo, todėl darbų pradžioje kastų trasų nespėta užfiksuoti. Fiksacija prasidėjo tik nuo Karaimų g. Nr. 41 namo.

Buvusiuose sklypuose nuo Karaimų g. Nr. 41 iki 31 kultūrinis sluoksnis fiksuotas prie Karaimų g. Nr. 33 namo: 0,6 m gylyje atsidengė 1,2 m ilgio, 0,2 m aukščio akmenų pamatėlis. Akmenys kloti ant įžemio –